

TÜRKİYE'DE KONTEYNER TAŞIMACILIĞI ALANINDA HAZIRLANAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESIS PREPARED IN THE FIELD OF CONTAINER TRANSPORT IN TURKEY

Bora ÖÇAL¹

Öz

Son yıllarda ortaya çıkan ve denizyolu taşımacılığının vazgeçilmez unsuru haline gelen konteyner taşımacılığı, günümüz dünya dış ticaret taşımacılığında en yaygın kullanılan taşıma şeklidir. Konteyner taşımacılığının artan önemi karşısında yapılan bilimsel araştırmaların sayısı da o oranda artmaktadır. Bu araştırmanın amacı 1999-2022 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nin internet sitesi üzerinden ulaşılabilen ve konteyner taşımacılığını konu alan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapmaktır. Araştırma sonucunda yayımlanan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunu yüksek lisans tezleri oluştururken, yazım dilinin de Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Lisansüstü tezlerin en çok 2018 yılında, İstanbul ve İzmir'de bulunan kamu üniversitelerinde, sosyal bilimler enstitülerinde, işletme anabilim dalında yayımlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca tezlerde en çok işletme konusunda çalışıldığı, anahtar kelime olarak konteyner taşımacılığının kullanıldığı ve tez danışmanı olarak profesör doktorların yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'nin dünya üzerindeki stratejik konumuna rağmen lisansüstü tezlerde konteyner taşımacılığını ele alan araştırma sayısı oldukça azdır.

Anahtar Kelimeler: Konteyner Taşımacılığı, Lojistik, Dış Ticaret, Bibliyometrik Analiz, Taşımacılık.

Abstract

Container transportation, which has emerged in recent years and has become an indispensable element of maritime transportation, is the most widely used mode of transportation in today's world foreign trade transportation. In the face of the increasing importance of container transportation, the number of scientific researches is increasing at the same rate. The aim of this research is to make a bibliometric analysis of the postgraduate theses on container transportation, which can be accessed on the website of the National Thesis Center of the Presidency of the Council of Higher Education of the Republic of Turkey between 1999-2022. At the end of the research it is found that most of them are master theses and written in Turkish. It has been determined that the most postgraduate theses were published in public universities, social sciences institutes and business administration departments in Istanbul and Izmir in 2018. In addition, it has been determined that most of the theses are studied on business, container transportation is used as a keyword, and professor doctors are thesis advisors. Despite Turkey's strategic position in the world, the number of studies dealing with container transportation in postgraduate theses is quite low.

Keywords: Container Shipping, Logistics, Foreign Trade, Bibliometric Analysis, Transportation.

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, boracal@sdu.edu.tr, Orcid:0000-0003-0654-0131

1. GİRİŞ

Denizyolu taşımacılığı ilk çağlardan beri insanlar tarafından kullanılan bir taşıma türü olmakla beraber 1960'lı yıllardan sonra uluslararası ticaretin artması, intermodalizm ve teknolojik yenilikler denizcilik endüstrisinde köklü değişikliklere neden olmuştur (Lau 2013: 654) Küreselleşen dünyada müşteri beklentilerin farklılaşması sonucu hızlı teslimatın önem kazanması ve maliyetlerin azaltılması hedefiyle aynı anda büyük miktarlarda yükün taşınması gereksinimi ortaya çıkmıştır (Ateş vd. 2010: 85). Ortaya çıkan bu gereklilik neticesinde büyük miktarlardaki yüklerin uzun mesafelere ekonomik ve güvenli bir şekilde taşınması, deniz ticaretinde ortaya çıkan ve deniz taşımacılığın endüstriyellemesi olarak da adlandırılan konteyner taşımacılığı ile yapılmaktadır (Demirlioğlu 2008: 1) .

Konteynerlerin ilk kullanımı 1956 yılında Malcom McLean tarafından İdeal X isimli gemi ile Amerika limanları arasında yapıldı ve bu durum konteyner taşımacılığının kilometre taşı olarak adlandırılabilir (Lau 2013: 654). Konteyner taşımacılığı, limanlar arası yapılan uni-modal taşımacılık yerine müşteri memnuniyeti açısından müşterinin kapısına kadar teslimat yapılabilen multi-modal taşımacılığa olanak sağlaması nedeniyle de tercih edilmektedir (Ateş vd. 2010: 85). Konteynerlerin yaygın olarak kullanılmaya başlaması ve teknolojik gelişmeler konteyner liman sektöründe de değişimlere neden olmuş ve dünya liman ağlarında farklılaşmalar meydana gelmiştir. Bu durum, uluslararası alanda liman rekabetini de artırmıştır ve endüstriyel pazarlar ve tedarik zincirlerinin egemenliğinde de önemli değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur (Baştuğ ve Esmer 2022: 35) .

Lojistik faaliyetlerin temel faaliyetlerinden biri olan ulaştırma faaliyetinin önemli bir modu olan denizyolu taşımacılığı, uluslararası ticarete çok önemli bir yere sahiptir. Uluslararası ticarete mal hacminin %80'inden fazlası deniz yoluyla taşınmakta iken bu durum gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde daha fazladır (UNCTAD 2021). 2021 yılı Türkiye dış ticaret taşımalarında ise bu oran değer bazında yaklaşık %58,6'dır (TUİK 2021).

Bibliyometri kavramı, istatistiksel ve matematiksel yöntemlerin dergi, kitap ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması olarak tanımlanabilir (Pritchard 1969: 348). İçerik analizi ya da diğer bir deyişle bibliyometri, akademik yayınların farklı unsurlarını istatistikler ve sayısal analiz yöntemleriyle incelenmesini sağlar (Çetinkaya Bozkurt ve Çetin 2016: 232; Erdoğan 2020: 924). Bibliyometrik analizler uygulandıkları bilim dalındaki yayınların sayısını, niteliğini, yeterliğini ve yayın yapılan dergilerin endexleri gibi kriterlere bağlı olarak değerlendirerek bilimsel çalışmaların etkinliğinin ve sonuçlarının ölçülmesini sağlar. Böylece bilim politikalarının geleceğine yön vermeye yardımcı olur (Alkan 2014: 42; Akman ve Ökten 2018: 1031)

Türkiye ölçeğinde uluslararası ticaret ve lojistik literatüründe yer alan konteyner taşımacılığı üzerine yazılmış olan lisansüstü tezler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bu kapsamda literatürde farklı konularda bibliyometrik analiz çalışmaları bulunmakla birlikte lisansüstü tezlerde konteyner taşımacılığı ile ilgili bibliyometrik analiz çalışmasına rastlanmamıştır. Bu araştırma, lisansüstü tezlere konteyner taşımacılığı açısından bir perspektif kazandırmak ve gelecekte araştırma yapacak olan bilim insanlarına yol göstermek amacıyla yapılması bakımından önem arz etmektedir. Çalışmada ilk olarak

konteyner taşımacılığının kavramsal çerçevesi ve konu ile ilgili literatürde yer alan çalışmaların özetlerine yer verilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI

Konteyner taşımacılığı dünya ticareti ve ekonomisi açısından hayati öneme sahiptir (Wang ve Meng 2017: 390). Denizcilik endüstrisinde uluslararası ticaretin genişlemesi ve teknolojinin gelişmesiyle önemli değişimler yaşanmış ve bu değişimlerin en önemlisi de konteyner taşımacılığının ortaya çıkması olmuştur (Lau vd. 2013: 654). Standart nakliye konteyner teknolojisi ikinci dünya savaşı yıllarında gelişimine başlamış ve uluslararası ticaretin taşımadaki başkahramanı olmuştur (Leivestad 2022: 202). Entegre taşımacılığın bir parçası olan konteyner taşımacılığı, kapıdan kapıya mal teslimini mümkün kılmasıyla uluslararası ticareti de önemli ölçüde etkilemiştir. Ayrıca standart konteynerler ile yapılan denizyolu taşımalarında nakliye maliyetleri azalmakta ve dolayısıyla uzun mesafelere mal taşımalar daha karlı olmaktadır (Leivestad 2021: 53).

Konteyner taşımacılığı denizyolu taşımacılığının en önemli unsuru olmakla birlikte konteynerler içerisinde mamul ya da yarı mamullerin taşınması bu taşıma şeklinin insanların günlük yaşamıyla doğrudan ilgili olduğunu göstermektedir (Zhou vd. 2022: 1). Konteyner taşımacılığı üzerine literatürde çok farklı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında incelenen çalışmalar aşağıda verilmiştir:

Atalay ve Ünal (2022) çalışmalarında konteyner taşımacılık ittifakları hakkında yayınlamış olan 56 tane makaleyi sistematik şekilde incelemişlerdir. İncelenen makalelerin çoğunun Tayvan, Çin ve Singapur'daki yazarlar tarafından yazıldığını ve oyun teorisinin de en çok kullanılan teori olduğunu tespit etmişlerdir.

Koç vd. (2021) çalışmalarında Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan konteyner limanlarının etkinlik analizini yapmışlardır. Çalışmada Malmquist ve Hicks-Moorsteen yöntemleri uygulanmış ve etkinliği en yüksek olan konteyner limanları tespit edilmiştir.

Dördüncü (2021) yapmış olduğu çalışmasında Türkiye'ye önemli miktarda döviz girdisi sağlayan ihracat ile konteyner taşımacılığı arasındaki bağıntıyı incelemiştir. Araştırma sonucunda ihracattaki değişimlerin elleçlenen konteyner sayısı ve TEU'yu etkilediği ancak TEU'da yaşanan değişimlerin ihracatı etkilemediği yani bu iki kavram arasında bir nedensellik olmadığını tespit etmiştir.

Çalışkan ve Öztürkoğlu (2020) çalışmalarında farklılaşmaya imkan tanıyan konteyner taşımacılığı operasyonları ve süreçlerinin konteyner hatlarının finansal performansına etkilerini incelemişlerdir. Çalışma sonucunda finansal performans üzerindeki anlamlı ancak en düşük etkinin temel operasyonlara ait olduğu, anlamlı ve en yüksek etkinin ise operasyon süreçleri olduğunu tespit etmişlerdir.

Ece (2020) çalışmasında Covid-19 salgınının limanlar ve konteyner taşımacılığı üzerine etkilerini incelemiştir. Çalışma sonucunda salgından denizcilik sektöründe en çok kuru yük gemileri ve konteyner gemilerinin etkilendiği sonucuna varmıştır.

Polat ve Merdivenci (2019) çalışmalarını konteyner taşımacılığı nakliye yüklenicilerinin hat seçim kriterlerini belirlemek ve sistemdeki ağırlıklarının tanımlanmasını sağlamak amacıyla yapmışlardır. Sonuç olarak karar verme sürecini gerçek veriler ve nakliye talepleri ışığında AHP ve EDAS yöntemlerini kullanarak oluşturmuşlardır.

Munim ve Schramm (2018) çalışmalarında geliştirdikleri bir model vasıtası ile 91 ülke açısından lojistik performans ve liman altyapı endeksleri ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda gelişmekte olan ülkelerin altyapı kalitesinin artması lojistik performansına ve dış ticaretine olumlu etki ettiği ancak ülkelerin gelişmişlik düzeyi arttıkça bu ilişkinin zayıfladığını tespit etmişlerdir.

Gherghina vd. (2018) yapmış oldukları çalışmalarında 28 Avrupa Birliği üyesi ülke için ekonomik büyüme ve ulaştırma yatırımları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Yaptıkları araştırma sonucunda iç su yoluna yapılan yatırımların haricindeki diğer ulaştırma yatırımlarının ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkilediğini tespit etmişlerdir.

Alnıpak ve Duygun (2018) çalışma kapsamında limanlarda çalışan uzman personellerle görüşmeler yapmış ve konteyner limanlarının web sayfalarında bulunması gereken ölçütleri belirlemişlerdir. Ayrıca pazarlama ve müşteri ilişkileri açısından web sitelerinin etkin kullanılıp kullanılmadığını araştırmışlardır. Araştırma sonucunda konteyner işletmelerinin web sitelerini orta düzeyde etkin kullandıklarını tespit etmişlerdir.

Ho vd. (2017) çalışmalarında Tayvan'da faaliyet gösteren forwarder ve konteyner hatları ile anket çalışması yapmış ve elde edilen verileri Dematel yöntemi ile analiz etmişlerdir. Sonuç olarak hat seçiminde forwarderler için en önemli kriterleri taşıma güvenliği, entegre lojistik, navlun tarifesi, servis durumu, sefer süresi, uzmanlık, sefer sıklığı, doğrudan erişim, gümrük işlemlerinin etkinliği, taşıma sorumluluğu, uygun taşıma ve zamanında teslim olarak belirlemişlerdir.

Liu vd. (2016) çalışmalarında liman işletmecilerinin bazı ek maliyetler uygulayarak daha fazla elleçleme oranları elde etmelerinin mümkün olduğunu açıklamışlardır.

Samast vd. (2016) çalışmalarını konteyner taşımacılığı türlerini açıklamak, deniz yolu ticaretinde konteyner taşımacılığının önemini vurgulamak ve Türkiye'nin bu pazardaki durumu hakkında bilgi vermek amacıyla yapmışlardır. Çalışma sonucunda Türkiye'deki konteyner limanlarının Avrupa ve dünya ile karşılaştırıldığında daha geride olduğu ayrıca Türk konteyner filolarının da yetersiz olduğu kanaatine varmışlardır.

Lau vd. (2013) çalışmalarında konteyner taşımacılığının evrimi ve araştırma eğilimlerini tespit etmek için 1967-2012 yılları arasında yayımlanmış 282 tane makaleyi incelemişlerdir. İnceleme sonucunda deniz taşımacılığındaki pazar dinamiklerinin net olmadığı ve bu konuda yeni araştırmalar yapılması gerektiği kanaatine varmışlardır.

Çakar ve Güler (2011) çalışmalarında Türkiye'deki limanlar ile yük merkezleri arasında ihracat konteynerlerinin taşınmasının daha akıcı ve akılcı hale getirilmesi amacıyla AHP yöntemi ile en uygun taşıma sisteminin seçimini yaparak kullanıcılara tavsiyelerde bulunmuşlardır.

Ateş vd. (2010) çalışmalarını konteyner taşımacılığın temel birleşenleri detaylı şekilde incelemek, deniz ticareti içerisinde konteyner taşımacılığının önemini vurgulamak ve Türkiye'nin uluslararası pazarındaki mevcut durumunu araştırmak amacıyla yapmışlardır. Çalışma sonucunda Türkiye'nin coğrafi konum avantajlarına rağmen uluslararası pazarda olması gereken yerde olmadığı kanaatine varmışlardır.

Rois ve Maçada (2006) çalışmalarında 2002-2004 yılları arasındaki verileri kullanarak Güney Amerika'da bulunan konteyner limanlarının etkinlik analizi yapmak için 5 girdi 2 çıktı parametresi kullanmış ve bu verileri VZA yöntemi ile analiz etmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda incelenen konteyner limanlarının etkinliğini %60 olarak bulmuşlardır.

Kent ve Parker (1999) yapmış oldukları çalışmalarında işletmelerin taşıyıcı seçim kriterlerini belirlemek adına ithalat ve ihracat yapan firmalar ile konteyner taşımacılığı yapan işletmelere anket çalışması uygulamışlardır. Çalışma sonrası elde edilen veriler faktör analizi yöntemi ile incelenmiş ve sonuç olarak işletmeler için en önemli taşıyıcı seçim kriterlerinin sırayla hat sorumluluğu, ekipman sağlama ve servis sıklığı olduğunu tespit etmişlerdir.

Martinez-Bundria vd. (1999) çalışmalarında İspanya'da yer alan 26 limanı VZA yöntemi ile düşük, orta ve yüksek karmaşıklığa sahip olarak gruplamış ve bu limanların etkinliklerini değerlendirmişlerdir. Bu değerlendirme sonucunda limanların karmaşıklık seviyeleri ile etkinliklerinin paralel olduğu kanaatine varmışlardır.

Literatürde yer alan dış ticaret ve lojistik alanında yapılmış olan bibliyometrik analiz çalışmaları aşağıda verilmiştir.

Duran ve Çelikkaya (2019) çalışmalarında Türkiye'de lojistik alanında yapılan lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntem ile farklı açılardan incelemişlerdir. Araştırma sonucunda yapılan çalışmaların çoğunlukla işletmeler açısından lojistik performans ölçümü, tedarik zinciri yönetimi, lojistik köy ve konum başlıklarını içerdiğini tespit etmişlerdir.

Yorulmaz ve Baykan (2022) çalışmalarında Türkiye'de liman konusunu ele alan lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntemi ile incelemişlerdir. Çalışma sonucunda Türkiye'deki liman altyapılarının yeterince gelişmemiş olması, akademik alanda yazılan lisansüstü tezleri de etkilediği ve bu nedenle liman konusunda yazılan tez sayısının yetersiz olduğu kanaatine varmışlardır.

Pekmezci ve Mutlu (2018) yapmış oldukları çalışmalarında Lojistik Performans İndeks (LPI) anahtar kelimesi ile literatürdeki tez ve makalelerin bibliyometrik analizini yapmışlardır. Araştırma sonucunda araştırmaların tamamında ikincil verilerin kullanıldığı, LPI ülkeler bazında olduğu için çalışmaların makro düzeyde yapıldığı ve LPI'nın lisansüstü tezlerde çok az yer aldığını tespit etmişlerdir.

Suvacı (2016) çalışmasında tedarik zinciri ve lojistik alanında yazılmış ve sosyal bilimler veri tabanında yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizini yapmıştır.

Konteyner taşımacılığı il ilgili yapılan literatür araştırması sonucunda yazarların çalışmalarını; limanların etkinlik düzeylerini, ulaştırma altyapılarına yapılan yatırımların ülke ekonomilerine etkisini, Türkiye'nin uluslararası alanda konteyner taşımacılığındaki durumunu

ve dış ticaretle konteyner taşımacılığı arasındaki bağıntıyı incelemek, farklı analiz yöntemleri ile konteyner nakliyecilerinin hat seçim kriterlerini belirlemek, farklı ülkelerde bulunan limanları karşılaştırarak en uygun konteyner limanlarının seçimini yapmak, konteyner taşımacılığının önemini vurgulamak, farklı analiz yöntemleri ile en uygun taşıma sistemlerinin seçilmesini sağlamak gibi amaçlara yönelik olarak yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca literatürde az sayıda olan bibliyometrik analiz çalışmalarında ise yazarlar; lojistik ve liman konusunu ele alan tezlerle LPI, tedarik zinciri ve lojistik alanında yazılan makaleleri analiz etmişlerdir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmanın amacı, 1991-2022 yılları arasında Türkiye’deki ‘konteyner taşımacılığı’ terimini başlığında bulunduran lisansüstü tezlerin çeşitli parametreler ışığında bibliyometrik analizinin yapılmasıdır. Yapılan bu analizin çıktıları gelecekte yapılacak çalışmalara yol gösterici olmakla birlikte uluslararası ticaret ve lojistik sektörüne de katkılar sunması hedeflenmektedir. Araştırma Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi’nin internet sitesi üzerinden yapılmıştır. Tarama terimi girdisi olarak ‘konteyner taşımacılığı’ ve ‘container shipping’ kelimeleri ve aranacak alan olarak da ‘tez adı’ kullanılarak veri tabanı üzerinden araştırma yapılmıştır.

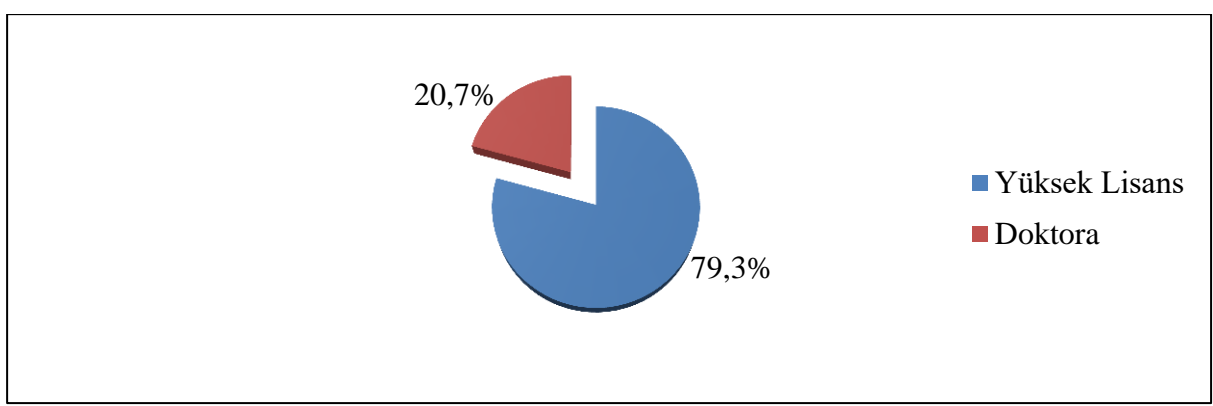
Bu çalışmada 20.10.2022 tarihinde Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nin web adresinden ulaşılan kayıtlar ele alınmıştır. Ulaşılabilen tez çalışmaların bibliyometrik analizleri için ‘tezin türü’, ‘yayımlanma yılı’, ‘tezin yazım dili’, ‘yayımlandığı üniversite’, ‘üniversitelerin statüsü’, ‘yayımlandığı enstitü’, ‘yayımlandığı anabilim dalı’, ‘tez danışmanın unvanı’, ‘tezin çalışma konusu’, ‘anahtar kelimeler’ ve ‘araştırma yöntemleri’ şeklinde anahtar kelimeler belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizinde yüzde ve frekans analizleri kullanılırken tezlere yönelik çıkarım yapılırken içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Türkiye ölçeğinde 1999-2022 yılları arasında yapılan ve ‘konteyner taşımacılığı’ ya da ‘container shipping’ kelimelerini tez başlığında içeren toplam 36 tane lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden 29 tanesi yüksek lisans ve 7 tanesi doktora tezidir. 1 adet doktora ve 6 adet yüksek lisans tezinde yayın kısıtı olması nedeniyle bu çalışma 23 yüksek lisans ve 6 doktora tezi ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak konteyner taşımacılığı konusunda lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmış olup konu ile ilgili olarak literatürde yer alan boşluğun doldurulması amaçlanmıştır.

4. BULGULAR

Araştırma kapsamında yapılan analiz sonucunda Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan konteyner taşımacılığı ile ilgili olan lisansüstü tezlerin dağılımı Grafik 1’de gösterilmiştir. Çalışma kapsamında Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nin veri tabanından erişilen tezlerden bir tanesinin yurtdışı kaynaklı olması nedeniyle tezi yöneten öğretim üyesinin unvanı, enstitü, anabilim dalı ve çalışma konusuna ulaşılamamıştır. Grafiğe göre lisansüstü tezlerin %79,3’ü yüksek lisans tezleri oluştururken %20,7’sini doktora tezleri oluşturmaktadır.

Grafik 1. Lisansüstü Tez Türlerin Dağılımı

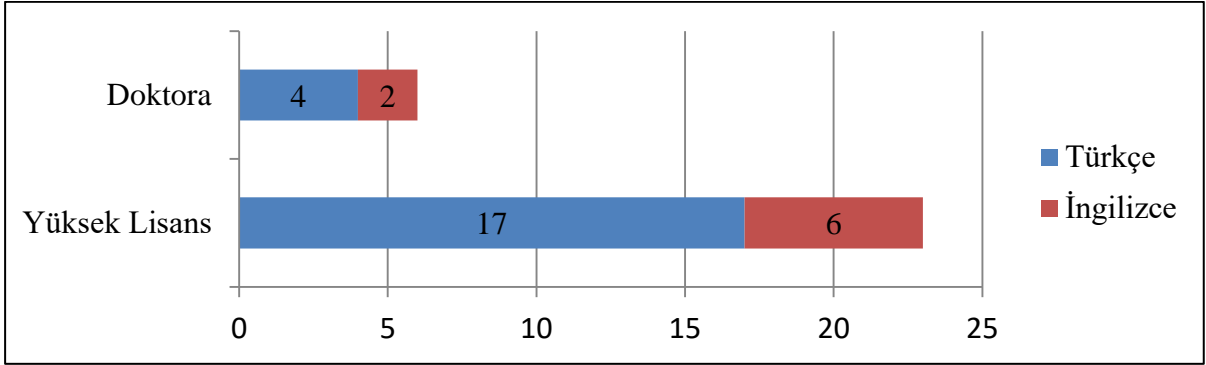
Tezlerin yıllara göre dağılımı kronolojik olarak incelendiğinde 2018 yılı 5 lisansüstü teze öne çıkmaktadır (Tablo 1). Bu yılı 2012, 2015 ve 2021 yılları 3'er yayımla takip etmektedir. Tez türü olarak 1999-2022 yılları arasında toplam 23 adet yüksek lisans ve 6 adet doktora tezi yayımlanmıştır. Ayrıca bu alana ilişkin Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yayımlanan ilk tezin 1999 yılında yayımlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Yayımlandığı Yıllara Göre Kronolojik Sıralaması

<u>Yayımlandığı Yıl</u>	<u>Yüksek Lisans</u>		<u>Doktora</u>		<u>Toplam</u>	
	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>
1999	-	-	1	3,44	1	3,44
2006	1	3,44	-	-	1	3,44
2008	1	3,44	-	-	1	3,44
2009	-	-	1	3,44	1	3,44
2010	1	3,44	-	-	1	3,44
2011	1	3,44	-	-	1	3,44
2012	2	6,9	1	3,44	3	10,34
2013	1	3,44	-	-	1	3,44
2014	1	3,44	-	-	1	3,44
2015	3	10,34	-	-	3	10,34
2016	1	3,44	-	-	1	3,44
2017	2	6,9	-	-	2	6,9
2018	4	13,79	1	3,44	5	17,24
2019	-	-	1	3,44	1	3,44
2020	1	3,44	1	3,44	2	6,9
2021	3	10,34	-	-	3	10,34
2022	1	3,44	-	-	1	3,44
Toplam	23	79,3	6	20,7	29	100

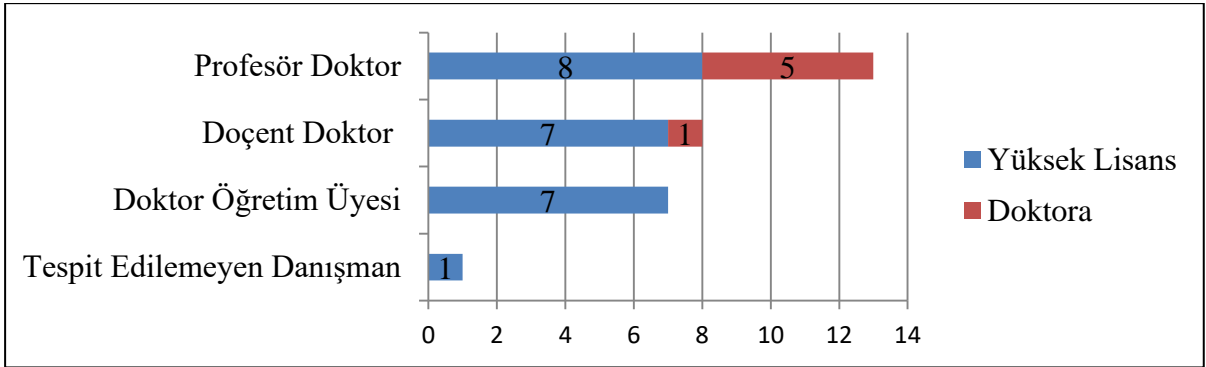
Konteyner taşımacılığı üzerine yazılmış tezlerin türlerine göre yazılmış oldukları dillerin dağılımı Grafik 2'te gösterilmiştir. Bu grafiğe göre yapılan tezlerin oransal olarak %72,41'i Türkçe ve %27,59'u İngilizce olarak yayımlanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin

İngilizce olarak yayımlanma oranı %26, doktora tezlerinin İngilizce yayımlanma oranı ise %33,3'tür.

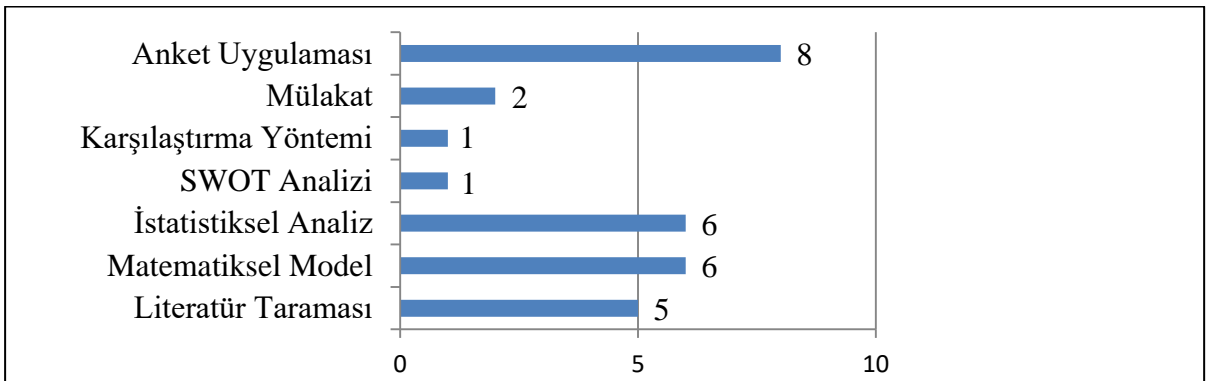
Grafik 2. Lisansüstü Tezlerin Yazım Diline Göre Dağılımı

Bu alanda yapılan lisansüstü tez çalışmalarını yöneten öğretim üyelerin unvanlarına göre dağılım Grafik 3'de gösterilmiştir. Grafiğe göre toplam 29 tezdten 13 tanesi profesör doktor unvanındaki kişiler tarafından yönetilmiş ve bu durum oransal olarak %44,82'ye karşılık gelmektedir. Ayrıca yapılan toplam 6 tane doktora tezinin 5 tanesini yönetenler yine profesör doktorlardır.

Grafik 3. Lisansüstü Tezleri Yöneten Öğretim Üyelerinin Unvanlarına Göre Dağılımı

Çalışma kapsamında incelenen tezler yedi farklı araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Bu araştırma yöntemleri arasında en çok kullanılan yöntem 8 uygulama ile anket ve anketi altışar tane uygulama ile matematiksel model ve istatistiksel analiz takip etmektedir. En az kullanılan araştırma yöntemi ise birer kez kullanılan karşılaştırma ve SWOT analiz yöntemleridir. Araştırma yöntemlerinin dağılımı Grafik 4'te gösterilmiştir.

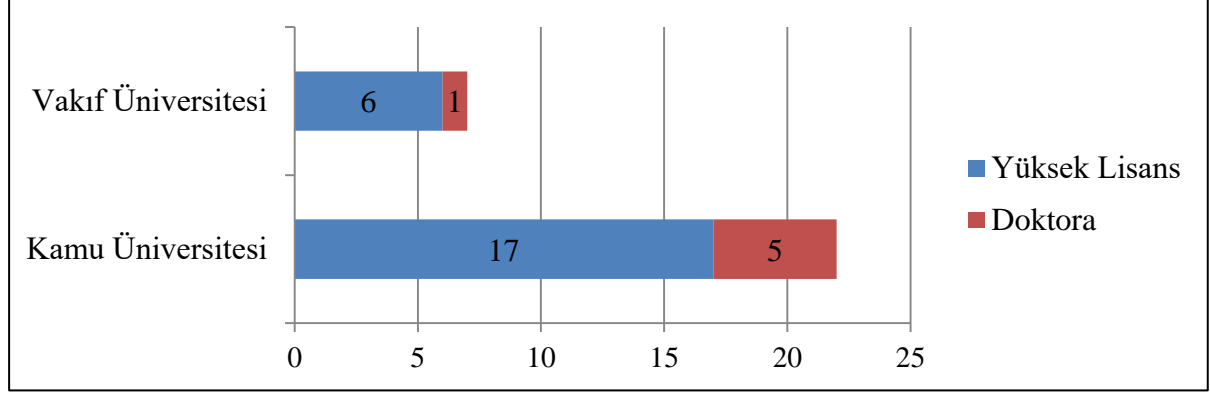
Grafik 4. Lisansüstü Tezlerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

İçerisinde konteyner taşımacılığı başlığını barındıran lisansüstü tezlerin hazırlandığı üniversitelerin dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir. Tabloya göre bu alanda en çok lisansüstü tez hazırlayan üniversiteler %20,68’le Dokuz Eylül ve İstanbul Üniversiteleri olmuştur. Bu iki üniversitede yapılan lisansüstü tez çalışması toplam çalışmaların %41,36’sını oluşturmaktadır. Ayrıca yapılan toplam 6 tane doktora tezinden iki tanesi yine İstanbul Üniversitesinde yapılmıştır. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere konteyner taşımacılığı üzerine çalışmalar Türkiye’nin önemli liman şehirleri olan İzmir ve İstanbul’da bulunan üniversitelerde daha yoğun şekilde yapılmaktadır.

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Hazırlandığı Üniversitelere Göre Dağılımı

<u>Hazırlandığı Üniversite</u>	<u>Yüksek Lisans</u>		<u>Doktora</u>		<u>Toplam</u>	
	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>
Dokuz Eylül Üniversitesi	5	17,24	1	3,44	6	20,68
İzmir Yaşar Üniversitesi	-	-	1	3,44	1	3,44
Bahçeşehir Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Kadir Has Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
İstanbul Üniversitesi	4	13,78	2	6,9	6	20,68
Beykoz Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Arel Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Karadeniz Teknik Üniversitesi	-	-	1	3,44	1	3,44
Akdeniz Üniversitesi	2	6,9	-	-	2	6,9
Ege Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Ankara Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Marmara Üniversitesi	2	6,9	-	-	2	6,9
İstanbul Teknik Üniversitesi	1	3,44	1	3,44	2	6,9
Galatasaray Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Liverpool John Moores Üniversitesi	1	3,44	-	-	1	3,44
Toplam	23	79,3	6	20,7	29	100

Lisansüstü tezlerin hazırlandıkları üniversitelerin statülerine göre dağılımı Grafik 5'te gösterilmiştir. Grafiğe göre yapılan lisansüstü tezlerin %75,86'lık kısmı kamu üniversitelerinde yapılmıştır. Sayısal olarak değerlendirildiğinde yapılan 23 yüksek lisans tezinin 17 tanesi ve 6 doktora tezinin 5 tanesi kamu üniversitelerinde çalışılmıştır.

Grafik 5. Lisansüstü Tezlerin Hazırlandığı Üniversitelerin Statülerine Göre Dağılımı

Lisansüstü tezlerin kabul edildiği enstitülerin dağılımı Tablo 3'te gösterilmiştir. Araştırma kapsamında analiz edilen lisansüstü tezlerin yarısından fazlası sosyal bilimler enstitüleri tarafından kabul edilmiştir. Sosyal bilimler enstitülerinin toplam yayımlanan lisansüstü tezler arasındaki oranı %55,17 olarak tespit edilmiştir. Sosyal bilimler enstitülerini %24,13'lük oranla fen bilimleri enstitüleri takip etmektedir. Ayrıca bu alanda yazılan doktora tezlerinin toplam tezlere oranı %20,7 olmasına karşın bu tezlerin %10,34'ü fen bilimleri enstitüsü tarafından kabul edilmiştir.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Kabul Edildiği Enstitülere Göre Dağılımı

<u>Enstitü</u>	<u>Yüksek Lisans</u>		<u>Doktora</u>		<u>Toplam</u>	
	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>
Sosyal Bilimler Enstitüsü	14	48,27	2	6,9	16	55,17
Fen Bilimleri Enstitüsü	4	13,79	3	10,34	7	24,13
Fen ve Mühendislik Enstitüsü	2	6,9	-	-	2	6,9
Lisansüstü Programlar Enstitüsü	1	3,44	-	-	1	3,44
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	3,44	-	-	1	3,44
Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü	-	-	1	3,44	1	3,44
Tespit Edilemeyen Enstitü	1	3,44	-	-	1	3,44
Toplam	23	79,3	6	20,7	29	100

Konteyner taşımacılığı başlığını barındıran lisansüstü tezlerin yazıldıkları anabilim dallarına göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde toplam yayımlanan lisansüstü tezlerin içerisinde işletme anabilim dalı %17,24 ile ilk sıradadır ve bu lisansüstü tezlerin tamamını yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. İşletme anabilim dalını %13,79 ile denizcilik işletmeleri yönetimi anabilim dalının izlediği görülmektedir. Bunların yanında denizcilik işletmeciliği ve deniz ulaştırma işletme mühendisliği anabilim dallarında da üçer tane yayımlanmış lisansüstü tez bulunmaktadır ve bunları oransal olarak karşılığı %10,34'tür. Tablodan da anlaşılacağı üzere konteyner taşımacılığı konusunun çalışıldığı çok farklı anabilim dalları mevcuttur. Bu durumun karmaşıklığa sebebiyet vermemesi adına anabilim dallarında sadeleştirme ya da birleştirme yapılması uygun olacaktır.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

<u>Anabilim Dalı</u>	<u>Yüksek Lisans</u>		<u>Doktora</u>		<u>Toplam</u>	
	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>
Denizcilik İşletmeciliği	1	3,44	2	6,9	3	10,34
Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	1	3,44	1	3,44	2	6,9
İşletme	5	17,24	-	-	5	17,24
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	2	6,9	-	-	2	6,9
Denizcilik İşletmeleri Yönetimi	4	13,79	-	-	4	13,79
Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği	2	6,9	1	3,44	3	10,34
Bilgisayar Mühendisliği	1	3,44	-	-	1	3,44
Özel Hukuk (Deniz Hukuku)	2	6,9	-	-	2	6,9
Uluslararası Ticaret	1	3,44	-	-	1	3,44
Deniz Ulaştırma Mühendisliği	1	3,44	1	3,44	2	6,9
Pazarlama	-	-	1	3,44	1	3,44
İktisat	1	3,44	-	-	1	3,44
Yönetim Bilişim Sistemleri	1	3,44	-	-	1	3,44
Tespit Edilemeyen Anabilim Dalı	1	3,44	-	-	1	3,44
Toplam	23	79,3	6	20,7	29	100

Tablo 5'te lisansüstü tezlerin çalışma konularına göre dağılımı gösterilmiştir. Tabloya göre çalışma konuları işletme, denizcilik, ulaşım, deniz bilimleri gibi konular üzerine yoğunlaşmıştır. Yapılan lisansüstü tezlerde %17,24 ile en çok işletme konusu üzerine

çalışılmıştır. İşletme konusunu çalışanların %13,79'unu yüksek lisans ve %3,44'ünü doktora tezleri oluşturmaktadır. İşletme konusunu ise %13,79 ile denizcilik konusu takip etmektedir.

Tablo 5. Lisansüstü Tezlerin Çalışma Konularına Göre Dağılımı

<u>Çalışma Konusu</u>	<u>Yüksek Lisans</u>		<u>Doktora</u>		<u>Toplam</u>	
	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>n</u>	<u>%</u>
Denizcilik, Ekonomi, Ulaşım	-	-	1	3,44	1	3,44
Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	1	3,44	1	3,44	2	6,9
İşletme	4	13,79	1	3,44	5	17,24
Deniz Bilimleri	1	3,44	-	-	1	3,44
Ulaşım	2	6,9	-	-	2	6,9
Denizcilik	3	10,34	1	3,44	4	13,79
Denizcilik, Ulaşım, İşletme	1	3,44	-	-	1	3,44
Ulaşım, İşletme	2	6,9	-	-	2	6,9
Denizcilik, İşletme	2	6,9	-	-	2	6,9
Bilgisayar Mühendisliği Bilimleri	1	3,44	-	-	1	3,44
Hukuk	2	6,9	-	-	2	6,9
Denizcilik, Ulaşım	2	6,9	-	-	2	6,9
Deniz Bilimleri, Denizcilik	-	-	1	3,44	1	3,44
Ekonomi	1	3,44	-	-	1	3,44
Denizcilik, Mühendislik Bilimleri, Ulaşım	-	-	1	3,44	1	3,44
Tespit Edilemeyen Çalışma Konusu	1	3,44	-	-	1	3,44
Toplam	23	79,3	6	20,7	29	100

İncelenen 29 tane lisansüstü tezde 74 farklı anahtar kelime olduğu tespit edilmiş olup bu kelimeler kelime bulutu içerisinde kullanım sıklıklarına göre Şekil 1'de gösterilmiştir. En sık kullanılan anahtar kelime, 10 kez tekrarla 'konteyner taşımacılığı', konteyner taşımacılığını 4 kez tekrarla 'konteyner taşımacılığı hizmeti' ve 3 kez tekrarla 'lojistik' kelimeleri izlemektedir. Anahtar kelimelerin bu kadar farklı olmasının nedeni konteyner taşımacılığı başlığındaki tezlerin farklı enstitü ve anabilim dallarında hazırlanmış olmasıdır.

Tablo 6. (Devam)

Yazar (2021)	Armatörlerin önemli transit süre sapmaları yaşadıkları ve bu durumun küresel bazda güvenilirlik düzeylerini etkilediği, gemilerin TEU kapasiteleri arttıkça transit süre sapmalarının azaldığı, direkt servislerde aktarmalı servislere göre süre sapmasının daha az olduğu tespit edilmiştir.
Kılıçkaya (2020)	Türkiye'nin küresel çapta konteyner taşımacılığındaki durumu tespit edilmiştir. Ayrıca stratejik ve politik önerilerde bulunulmuştur.
Öztürk (2020)	Gemi sefer yönetimi ile uygulanacak enerji verimliliği politikalarının sefer maliyetlerini ve sefer kaynaklı sera gazı salınımını azaltacağı tespit edilmiştir.
Kutlu (2018)	Alıcı firmalar için müşterilerin zamanında bilgilendirilmesi, servis programlarının tutarlılığı, yük güvenliği, transit süreçlerin uzunluğu ve konşimentonun zamanında serbest bırakılması; komisyoncu firmalar için navlun seviyesi, ekipman yeterliliği, müşteri anlaşmalarının gizliliği, konşimentonun zamanında serbest bırakılması ve servis programlarının tutarlılığı önemli kriterler olarak tespit edilmiştir.
Ersoy (2018)	İhracatçıların gemi tartım işlemlerinden kaynaklanan masraflardan ve bu süreçte ortaya çıkan iş yükü ve prosedürlerden rahatsız oldukları tespit edilmiş ayrıca Türkiye limanlarının da genel manada yeterli olduğu ancak geliştirilebilir yönlerinin olduğu kanaatine varmıştır.
Konukçu (2016)	Dört farklı limanda yapılan karşılaştırma sonucunda yabancı bayraklı gemilerin Türk bandıralı gemilere oranla masraflarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
Göçebe (2015)	Geliştirilen yöntemin konteyner taşımacılığına çeviklik kazandırdığı ve bu yöntemin uygulanmasının yöntemin avantaj ve dezavantajlarını gösterdiği tespit edilmiştir.
Koşer (2015)	Konteyner taşımacılığında yaşanan farklı durumlar için hukuki dayanaklar gösterilmiştir.
Kıpçak (2014)	Modern limanların yapılması, ulusal demiryolu ve karayolu ulaşım ağlarının uluslararası ticaret yollarına bağlanması, limanların hinterlandının genişletilmesi, deniz ticareti mevzuatının güncellenerek basitleştirilmesi, gemi filolarının ve yerli konteyner hatların desteklenmesi, denizyolu ve demiryolu taşımacılığının taşımadaki payının artırılması gerekliliğine vurgu yapılmıştır.
Kozanhan (2012)	ISPS Kod ve KGG'nin konteyner terminallerin etkinliklerini olumsuz yönde etkilemediği tespit edilmiştir.
Serbes (2012)	Türk gümrük mevzuatının günümüz uluslararası denizcilik politikalarına cevap verebilecek şekilde yenilenmesi ve önlem alınmasının gereklilik olduğu tespit edilmiştir.
Arslan (2011)	Türk liman ve deniz ticareti filolarına yatırım yapılması, taşımacılıkta birbirine entegre taşıma altyapılarının oluşturulması hem sanayi sektörünü besleyecek hem de ülkeye döviz girdisi sağlayacağı tespit edilmiştir.

Tablo 6. (Devam)

Hepgülerler (2010)	Navlun sözleşmesini uygulayan kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanmıştır.
Çakar (2009)	Limanlar ile yük merkezleri arasında ülke ekonomisi bakımından en düşük maliyetli taşıma modeli tespit edilmiş ve taşıma yapacak olan işletmelere seçimlerini bu yönde yapmaları hususunda tavsiyelerde bulunulmuştur.
Demirlioğlu (2008)	Konteyner taşımacılığı ve kombine taşımacılıktaki eksiklikler tespit edilerek bu eksiklerin giderilmesi için önerilerde bulunulmuştur. Konteyner taşımacılığının geliştirilmesi için en önemli adımın kombine taşımacılığın geliştirilmesi olacağı tespit edilmiştir.
Gökduman (2006)	Freight Forwarder işletmelerinin, operasyonlarında öncelikli olarak taşınması yapılacak yüke en uygun taşıma şeklini seçmesi ve müşterilerine bu yüke ait farklı taşıma alternatifleri sunarak en uygun navlun ile taşıma yapması gerektiği tespit edilmiştir.
Tuna (1999)	Olumlu davranışsal niyetler ile algılanan hizmet kalitesi arasında olumlu bir ilişki tespit edilirken ve bu ilişkinin uzun vadeli sözleşme yapma davranışsal niyeti ile algılanan hizmet kalitesi arasında gerçekleşmediği görülmüştür.
Önder (2012)	Süreç ve insan faktörleri müşteri memnuniyetini en çok etkileyen unsurlar olarak değerlendirilmiş ve katma değerli servislerin müşteri memnuniyeti üzerinde sınırlı etkisi olduğu tespit edilmiştir.
Özgenç (2013)	Dünyadaki en iyi antrepo alan limanlar sırasıyla Şanghai, Los Angeles ve Rotterdam limanları olarak tespit edilmiştir.
Lyousfi (2017)	Lojistik kaynakların, İzmir ve İstanbul'da konteyner hat taşımacılığı yapan acente ve işletmelere rekabet üstünlüğü sağladığı tespit edilmiştir.
Böyük (2018)	Farklı alternatifler arasından bulanık programlama modeli kullanılarak en uygun denizyolu hattı belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında ele alınan ve Tablo 6'da gösterilen lisansüstü tezlerin uygun taşıma modelleri, güzergâh ve limanların belirlenmesi, konteyner taşımacılığı ve limanlarının geliştirilmesi gibi konulara yönelik olduğu ve genellikle matematiksel model kullanılarak yazıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca anket yöntemi ile müşteriler, konteyner taşıyıcıları ve konteyner limanlarının durumunu analiz eden ve konteyner taşımacılığı ile ekonomi arasındaki ilişki inceleyen tezlerin yanı sıra literatür taraması yöntemiyle durum analizi yapan tezlerin de olduğu görülmüştür.

5. SONUÇ

Sanayi devrimi sonrası ülkelerin üretimde kullanacakları hammadde ve malzemeleri temin etme ihtiyacı ve sonrasında üretilen ihtiyaç fazlası ürünleri dış pazarlara satma gereksinimleri sonucu uluslararası ticaret önemli ölçüde gelişmiştir. Bu durum uluslararası ticaretin maliyet ve etkinlik açısından en önemli taşıma şekli olan denizyolu taşımacılığının da öneminin artmasını sağlamıştır. Artan öneme paralel olarak denizyolu taşımacılığında

endüstriyelleşme olarak da adlandırılan konteyner taşımacılığı ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkmasından bu güne kadar denizyolu taşımacılığının vazgeçilmez bir unsuru olan konteyner taşımacılığı ile ilgili literatürde farklı çalışmalar yer almaktadır.

Yapılan literatür taraması sonucunda yazarların; konteyner taşımacılığının önemi, konteyner taşımacılığında Türkiye'nin uluslararası alandaki durumu, konteyner limanlarının durumu, konteyner hat taşımacılığındaki hat seçimi ve kriterleri, dış ticaret ve konteyner taşımacılığı arasındaki ilişki, en uygun konteyner limanının seçimi, konteyner limanlarının etkinlik analizi gibi konuları sıkça ele aldıkları tespit edilmiştir.

Bu çalışma, araştırma kapsamında ulaşılabilen toplam 36 tezdən 7 tanesinde kısıt olması nedeniyle çalışma 29 tane lisansüstü teze gerçekleştirilmiştir. Yayımlanan tezlerde 'tezin türü', 'yayımlanma yılı', 'yazım dili', 'tez danışmanın unvanı', 'araştırma yöntemleri', 'yayımlandığı üniversite' 'üniversitelerin statüsü', 'yayımlandığı enstitü', 'yayımlandığı anabilim dalı', 'tezin çalışma konusu' ve 'anahtar kelimeler' olmak üzere 11 farklı kriter belirlenmiş ve bibliyometrik analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler neticesinde 1999-2022 yılları arasında yayımlanan tezlerin büyük çoğunluğunu yüksek lisans tezleri oluşturmakta ve 2018 yılı en çok lisansüstü tezin yayımlandığı yıl olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yayımlanan lisansüstü tezlerin önemli bir kısmı Türkçe olarak yazılmış ve tezlerin yarısına yakını profesör doktor unvanındaki öğretim üyeleri tarafından yönetilmiştir. Tezlerin çok farklı araştırma yöntemleri kullanılarak yapıldığı ancak bu yöntemler içerisinde anket uygulamasının daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Tezlerin yoğun olarak İstanbul ve İzmir gibi önemli liman kentlerinde bulunan üniversitelerde yayımlandığı tespit edilmiştir. Bu durumun sonucu olarak bulunulan ortamın bilimsel araştırma konularına etki ettiğinden söz edilebilir. Ayrıca tezlerin önemli bir kısmı kamu üniversitelerinde hazırlanmıştır. Tezlerin çeşitli enstitülerde kabul görmesine karşın yoğun olarak sosyal bilimler ve fen bilimleri enstitüleri tarafından kabul edilmiştir. Tezlerin çalışıldığı anabilim dallarının da çok çeşitli olduğu tespit edilmiş olup konteyner taşımacılığı konusunun en çok çalışıldığı anabilim dalı işletme ve denizcilik işletmeleri yönetimi olmuştur. Çalışma konularındaki dağılım da anabilim dallarındaki dağılıma benzer şekilde işletme ve denizciliktir. Araştırma kapsamında lisansüstü tezlerde en fazla karşımıza çıkan anahtar kelime konteyner taşımacılığı olmuştur.

Sonuç olarak Asya ve Avrupa kıtaları arasında geçiş noktasında bulunan ve üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'de konteyner taşımacılığı konusundaki lisansüstü tez çalışmalarının sayısı ve nitelik olarak yetersiz olduğu kanaatine varılmıştır. Ayrıca konteyner taşımacılığı konusunda anabilim dallarının bu kadar çeşitli olması karmaşaya neden olabileceği için enstitü ve anabilim dalı isimlerinin sadeleştirilmesi faydalı olacaktır. Yapılan bu çalışmanın konteyner taşımacılığının gelişimine ve gelecekte araştırma yapacak olan bilim insanlarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Ayrıca multimodal ve kombine taşımacılık konularında bibliyometrik çalışmaların yapılması, gelecekteki çalışmalar için öneri olarak sunulabilir.

KAYNAKÇA

- Akman, E. ve Ökten, A. (2018). Türkiye’de Yönetişim Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi (2000-2016), Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 32(4), 1027-1045.
- Alkan, G. (2014). Türkiye’de Muhasebe Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma (1984-2012), Muhasebe ve Finansman Dergisi, (61), 41-52.
- Alnıpak, S. ve Duygun, A. (2018). Türkiye'deki Konteyner Limanlarının Web Sitelerinin İçerik Analizi, İş, Güç: Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 20(2), 61-74.
- Arslan, A. (2011). Avrupa Birliği Uyum Sürecinde, Türkiye’de Denizyolu Konteyner Taşımacılığı ve Limanların Ekonomideki Yeri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Atalay, M. ve Ünal, D. A. (2022) Konteyner Taşımacılık İttifakları, Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi, 5(1), 17-35.
- Ateş, A., Karadeniz, Ş. ve Esmer, S. (2010). Dünya Konteyner Taşımacılığı Pazarında Türkiye'nin Yeri, Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi, 2(2), 83-98.
- Balcı, G. (2019). Segmentation Approaches In Business-Tobusiness Marketing: An Application on Container Shipping Services, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baştuğ, S. ve Esmer, S. (2022). Konteyner Taşımacılığı Pazarında Sürdürülebilir Liman Rekabetinin Belirleyicileri: Sistematik Literatür Araştırması, İzmir İktisat Dergisi, 37(1), 34-52.
- Böyük, E. D. (2018). Multiple Criteria Decision Making Approaches For Container Shipping Line Selection in Export Shipments From Turkey (Türkiye’den İhracat Sevkiyatlarında Denizyolu Konteyner Taşıma Hattı Seçimi İçin Çok Ölçütlü Karar Verme Yaklaşımları), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi- Fen ve Mühendislik Enstitüsü.
- Çakar, İ. A. (2009). Türkiye’de Konteyner Taşımacılığının Yük Merkezi - Liman Aşaması İçin Alternatif Taşıma Sistemleri: İzmir Limanı Örneği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Çakar, İ. A. ve Güler, N. (2011). Türlerarası Konteyner Taşımacılığı Çözümleri: İzmir Limanı Örneği, İTÜ Dergisi/d, 10(1), 31-42.
- Çalışkan, A. ve Öztürkoğlu, Y. (2020). Konteyner Hatlarının Finansal Performanslarının Operasyonel Nitelikler Üzerinden Değerlendirilmesi, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 123-134.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. ve Çetin, A. (2016). Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi’nin Bibliyometrik Analizi, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 11(2), 229- 263.

- Demirhas, A. (2018). Usage Of Information Technologies In Container Shipping Industry and Impacts On Business: An ERP Solution, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi- Fen ve Mühendislik Enstitüsü.
- Demirlioğlu, H. (2008). Türkiye Denizyolu Konteyner Taşımacılığının Kombine Taşımacılık İle Geliştirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Dinç, E. (2018). Effects of Container Shipping on Turkish Economy, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dördüncü, H. (2021). Türkiye’de İhracat İle Konteyner Taşımacılığı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Nedensellik Analizi, Ekonomi Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi, (6), 192-206.
- Duran, G. ve Çelikkaya, S. (2019). Türkiye’de Lojistik Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, GÜ İslahıye İlibf Uluslararası E-Dergi, 3(3), 152-167.
- Ece, N. J. (2020). Covid-19 Salgınının Konteyner Taşımacılığı ve Limanlarına Etkisi, Mersin Üniversitesi Denizcilik ve Lojistik Araştırmaları Dergisi, 2(2), 47-66.
- Erdoğan, O. (2020). Akıllı Kent Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24(2), 917-937.
- Ersoy, H. A. (2018). Konteyner Taşımacılığında Doğrulanmış Brüt Ağırlık Ve Demokratik Tartım Uygulaması: Limanlara ve İhracatçılara Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gherghina, Ş. C., Onofrei, M., Vintilă, G. ve Armeanu, D. Ş. (2018). Empirical Evidence from EU-28 Countries on Resilient Transport Infrastructure Systems and Sustainable Economic Growth, Sustainability, 10(8), 2900.
- Göçebe, P. (2015). Bağlı Veri Ortamında Uygulama Geliştirmek İçin Bir Yöntem Tasarımı ve Lojistik Konteyner Taşımacılığı İçin Uygulanması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gökdoğan, S. (2016). Freight Forwarder Organizasyonu ve Freight Forwarder Organizasyonunda Konteyner Taşımacılığı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Hepgülerler, E. (2010). Denizyolu ile Gerçekleştirilen Konteyner Taşımacılığının Yükleme, İstif, Boşaltma ve Teslim Aşamalarında Görev Alanların Hukuki Sorumlulukları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ho, T. C., Chiu, R. H., Chung, C. C. ve Lee, H. S. (2017). Key Influence Factors for Ocean Freight Forwarders Selecting Container Shipping Lines Using the Revised Dematel Approach, Journal of Marine Science and Technology, 25(3), 6.
- Kent, J. L. ve Parker, R. S. (1999). International Containership Carrier Selection Criteria: Shippers/Carriers Differences, International Journal of Physical Distribution & Logistics Management, (29), 398-408.

- Kılıçkaya, S. (2020). Türkiye'de Denizyolu Konteyner Taşımacılığının Küresel Rekabet Gücü Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kıpçak, K. S. (2014). Türkiye Denizyolu Konteyner Taşımacılığının Analizi, Sorunların Belirlenmesi ve Öneriler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koç, E., Desticioğlu, B. ve Şimşek, A. İ. (2021). ABD Konteyner Limanlarının Toplam Faktör Verimliliklerinin Karşılaştırılması, Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi, (27), 823-831.
- Konukçu, O. (2016). Denizyolu Konteyner Taşımacılığında Türk ve Yabancı Bayraklı Gemilerin Liman Maliyetlerinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koşer, N. (2015). Deniz Yoluyla Konteyner Taşımacılığında Konteynere Uygulanacak Hukuki Rejim, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kozanhan, M. K. (2012). Denizyolu Konteyner Taşımacılığında Güvenlik Uygulamaları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi- Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü.
- Kutlu, C. (2018). Konteyner Taşımacılığında Servis Kriterlerinin Önceliklerinin Belirlenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Lau, Y. Y., Ng, A. K., Fu, X. ve Li, K. X. (2013). Evolution and Research Trends of Container Shipping, Maritime Policy & Management, 40(7), 654-674.
- Leivestad, H. H. (2021). Who Cares About the Cargo?: Container Economies in a European Transshipment Port, Focaal, (89), 52-63.
- Leivestad, H. H. (2022). The Shipping Container, History and Anthropology, 1-6.
- Liu, Z., Wang, S., Du, Y. ve Wang, H. (2016). Supply Chain Cost Minimization by Collaboration Between Liner Shipping Companies and Port Operators, Transportation Journal, 55(3), 296-314.
- Lyoufsi, N. (2017). Lojistik Kaynakların Konteyner Hat Taşımacılığı Yapan İşletmelerin Rekabetçi Üstünlüğüne Etkisinin İncelenmesi: Kaynak Temelli Yaklaşım, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Martinez-Budria, E., Diaz-Armas, R., Navarro-Ibanez, M. ve Ravelo-Mesa, T. (1999). A Study of the Efficiency of Spanish Port Authorities Using Data Envelopment Analysis, International Journal of Transport Economics/Rivista Internazionale di Economia dei Trasporti, 237-253.

- Munim, Z. H. ve Schramm, H. J. (2018). The Impacts of Port Infrastructure and Logistics Performance on Economic Growth: The Mediating Role of Seaborne Trade, *Journal of Shipping and Trade*, 3(1), 1-19.
- Onuk, M. B. (2021). Türkiye ile Güney ve Orta Avrupa Ülkeleri Arasında Demiryolu Konteyner Taşımacılığı: İntermodal Rotalar için Beresford Modeli ile Taşıma Modlarının Değerlendirmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykoz Üniversitesi- Lisansüstü Programlar Enstitüsü.
- Önder, E. (2012). The Factors Affecting Customer Satisfaction in Container Shipping Service Sector, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgenç, A. O. (2013). Selection Of Port Warehouse Location in Container Shipping Industry, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Liverpool John Moores Üniversitesi.
- Özkara, M. (2021). Denizyolu Konteyner Taşımacılığında Aktarma Limanı Seçimi: Doğu Akdeniz Limanları Üzerinde Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, B. O. (2020). Konteyner Taşımacılığında Yeşil Gemi Uygulamaları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Pekmezci, M. ve Mutlu, H. M. (2018). Türkiye'yi Konu Alan 'Lojistik Performans İndeksi' Çalışmalarına Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz (454-469), IV. International Caucasus-Central Asia Foreign Trade and Logistics Congress, Didim/Aydın.
- Polat, Ç. ve Merdivenci, F. (2019). Konteyner Taşımacılığında Nakliye Müteahhitlerinin Hat Seçim Kriterlerinin Değerlendirilmesi, *Turkish Journal of Maritime and Marine Sciences*, 5(2), 112-126.
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics?, *Journal of Documentation* 25(4), 348-349.
- Rios, L. R. ve Maçada, A. C. G. (2006). Analysing the Relative Efficiency of Container Terminals of Mercosur Using DEA, *Maritime Economics & Logistics*, 8(4), 331-346.
- Samast, A., Sargın, S., Ceylan, E. ve Ordu, Ç. (2016). Konteyner Taşımacılığında Türkiye'nin Yeri (515-524), IBANESS Conference Bildiriler Kitabı, Makedonya.
- Serbes, S. (2012). Uluslararası Konteyner Taşımacılığı Açısından Gümrük Mevzuatındaki Eksikler ve Yapılması Gereken İyileştirmeler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Suvacı, B. (2016). Sosyal Bilimler Veri Tabanında Yayınlanan Lojistik ve Tedarik Zinciri Makalelerinin Bibliyometrik Profili, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (25), 263-281.
- Taş, C. (2022). Ulusal Pazarlarda Marka Kişiliği Algısının; Marka İmajı, Başkasına Tavsiye ve Müşteri Sadakati Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi: Türk Deniz Konteyner Taşımacılığı Sektöründe Bir Uygulama, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Tatari, S. Ö. (2018). Designing Dynamic and Synchronized Intermodal Transportation Plans For Containers, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yaşar Üniversitesi- Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Tepe, R. (2015). A Study on the Service Quality Components Of Container Shipping, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TUİK (Türkiye İstatistik Kurumu). <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=dis-ticaret-104&dil=1> (Erişim:20.10.2022)
- Tuna, O. (1999). Örgütsel Pazara Yönelik Hizmetlerde Algılanan Hizmet Kalitesi, Davranışsal Niyetler ve Müşteri Özellikleri İlişkisi: Konteyner Taşımacılığı Hizmetleri Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı). <https://unctad.org/webflyer/review-maritime-transport-2021> (Erişim: 20.10.2022)
- Wang, S. ve Meng, Q. (2017). Container Liner Fleet Deployment: A Systematic Overview, Transportation Research Part C: Emerging Technologies, (77), 389-404.
- Yazar, İ. G. (2021). Denizyolu Konteyner Taşımacılığında Türk Limanlarını Kullanan Armatörlerin Lojistik Yönlü Transit Süre Analizi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yorulmaz, M. ve Baykan, Y. (2022). Türkiye’de Liman İşletmeciliği Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, Deniz Taşımacılığı ve Lojistiği Dergisi, 3(2), 98-111.
- Zhou, Y., Li, X. ve Yuen, K. F. (2022). Holistic risk assessment of container shipping service based on Bayesian Network Modelling, Reliability Engineering & System Safety, 220, 108305.